

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om godkännande som läkare som utför övervakning av hälsotillståndet hos strålningsarbetare i kategori A och vissa lagar som har samband med den

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att det stiftas en ny lag om godkännande som läkare som utför övervakning av hälsotillståndet hos strålningsarbetare i kategori A och att lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården, strålskyddslagen och strålskyddsförordningen ändras. Genom den nya lagen flyttas de nuvarande bestämmelser om godkännande av läkare ansvariga för hälsokontroller som ingår i förordningar och myndighetsföreskrifter upp på lagnivå i enlighet med grundlagens krav, samtidigt som Europeiska unionens nya direktiv om strålsäkerhet genomförs i fråga om godkännande som läkare som utför hälsokontroller för arbetstagare i kategori A. Genom godkännandeförfarandet säkerställs det att de företagsläkare som utför övervakningen av hälsotillståndet har tillräcklig utbildning om strålningens negativa hälsoeffekter.

Enligt propositionen ska Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården bevilja sådana legitimerade företagsläkare rätt att vara verksamma som företagsläkare förtrogna med effekterna av strålning som har rätt att självständigt utöva läkaryrket som legitimerad yrkesutbildad person i Finland och som är förtrogna med företagshälsovård och med strålningens negativa hälsoeffekter samt har genomgått den strålskyddsutbildning som krävs. Rätten att utöva verksamhet som företagsläkare förtrogen med effekterna av strålning beviljas tills vidare. Läkare med sådana rättigheter får utöva verksamhet inom såväl den privata som den offentliga sektorn.

Enligt propositionen ska Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården tillhandahålla en förteckning över sådana företagsläkare förtrogna med effekterna av strålning som finns införda i centralregistret över yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården. Det föreslås därför att lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården ska ändras.

Lagarna avses träda i kraft den 1 december 2016.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÅN MOTIVERING	3
1 INLEDNING.....	3
2 NULÄGE	3
2.1 Lagstiftning och praxis.....	3
Konstaterande av behörighet för läkare som utför hälsokontroller för arbetstagare som hör till kategori A	3
Utbildning för läkare ansvariga för hälsokontroller för arbetstagare i kategori A ...	4
Praxis i andra länder	4
Internationella förpliktelser som är bindande för Finland	5
2.2 Bedömning av nuläget	5
3 DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	6
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	7
4.1 Ekonomiska konsekvenser.....	7
4.2 Konsekvenser för myndigheterna	7
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	8
DETALJMOTIVERING	10
1 LAGFÖRSLAG	10
1.1 Lag om godkännande som läkare som utför övervakning av hälsotillståndet hos strålningsarbetare i kategori A	10
1.2 Lagen om ändring av 24 a § i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården	13
1.3 Lag om ändring av 32 och 33 § i strålskyddslagen.....	13
1.4 Lag om upphävande av 13 § 1 mom. i strålskyddsförordningen	13
2 NÄRMARE BESTÄMMELSER OCH FÖRESKRIFTER	14
3 IKRAFTTRÄDANDE	14
4 FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN SAMT LAGSTIFTNINGSORDNING	14
LAGFÖRSLAG	15
1. Lag om godkännande som läkare som utför övervakning av hälsotillståndet hos strålningsarbetare i kategori A	15
2. Lag om ändring av 24 a § i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården	17
3. Lag om ändring av 32 och 33 § i strålskyddslagen	18
4. Lag om upphävande av 13 § 1 mom. i strålskyddsförordningen.....	19
BILAGOR.....	20
PARALLELLTEXT	20
2. Lag om ändring av 24 a § i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården	20
3. Lag om ändring av 32 och 33 § i strålskyddslagen	21

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Det föreslås i propositionen att rätten att utöva verksamhet som företagsläkare förtrogen med effekterna av strålning ska beviljas av Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården i stället för av Strålsäkerhetscentralen.

2 Nuläge

Enligt strålskyddslagen (592/1991) ska en utövare av strålningsverksamhet ordna hälsokontroller för arbetstagare som utför strålningsarbete och indela dessa arbetstagare i kategorierna A och B. Bestämmelser om hälsokontroller för arbetstagare som hör till kategori A och att en ansvarig läkare ska utses för att ordna hälsokontrollerna ingår i 9 kap. i strålskyddslagen och i 3 kap. i strålskyddsförordningen (1512/1991).

2.1 Lagstiftning och praxis

Konstaterande av behörighet för läkare som utför hälsokontroller för arbetstagare som hör till kategori A

Enligt 33 § i strålskyddslagen ska den läkare som utsetts till ansvarig läkare för hälsokontroll för arbetstagare som hör till kategori A innan arbetet inleds och minst en gång om året medan arbetet pågår konstatera att en arbetstagare som placeras i kategori A är lämplig för arbetet. Den ansvarige läkaren ska också ge utlåtande om under vilka förutsättningar en arbetstagare fortfarande kan vara sysselsatt i strålningsarbete i samma eller motsvarande uppgift, om arbetstagarens exponering för strålning konstateras eller misstänks ha överstigit det maximerade värdet som föreskrivs i 3 § i strålskyddsförordningen. För att det ska vara möjligt att bedöma en persons hälsomässiga lämplighet för strålningsarbete ska den hälsokontroll som utförs vara av ett visst innehåll, men också beakta strålningens effekter på hälsan.

Strålsäkerhetscentralen konstaterar behörigheten för en läkare som utför hälsokontroller för arbetstagare som hör till kategori A utifrån en skriftlig ansökan och intyg. Rätten att arbeta som ansvarig läkare för hälsokontroller för arbetstagare som hör till kategori A beviljas tills vidare. Strålsäkerhetscentralen för ett register över behöriga läkare. Arbetstagare som går på hälsokontroll, verksamhetsutövare och kärnkraftverk begär uppgifter ur registret om läkare som enligt strålskyddslagen och bestämmelser och föreskrifter som har utfärdats med stöd av den har konstaterad behörighet att utföra hälsokontroller för arbetstagare i kategori A.

Enligt 33 § i strålskyddslagen gäller i fråga om hälsokontroll för arbetstagare som är sysselsatta i strålningsarbete vad som föreskrivs i lagen om företagshälsovård (1383/2001) och i statsrådets förordning om hälsoundersökningar i arbete som medför särskild fara för ohälsa (1485/2001). I statsrådets förordning om principerna för god företagshälsovårdspraxis, företagshälsovårdens innehåll samt den utbildning som krävs av yrkesutbildade personer och sakkunniga föreskrivs (708/2013) föreskrivs om företagshälsovårdens innehåll och om den utbildning som krävs av yrkesutbildade och sakkunniga inom företagshälsovården.

Strålsäkerhetscentralen har med stöd av 13 § i strålskyddsförordningen angett närmare krav i fråga om hälsokontroller för strålningsarbetare genom sitt direktiv ST 7.5. Denna anvisning har meddelats till EU-kommissionen som de nationella bestämmelser som antagits för genomförande av kraven på konstaterande av kompetensen hos läkare som är ansvariga för hälsokontroller enligt rådets direktiv 96/29/Euratom om fastställande av grundläggande säkerhetsnor-

RP 172/2016 rd

mer för skydd av arbetstagarnas och allmänhetens hälsa mot de faror som uppstår till följd av joniserande strålning.

Enligt punkt 4 i Strålsäkerhetscentralens direktiv ST 7.5 fastställs en läkares behörighet att verka som läkare som ansvarar för hälsokontroll av arbetstagare i kategori A av en behörig myndighet. För närvarande är den behöriga myndigheten Strålsäkerhetscentralen. Strålsäkerhetscentralen får på ansökan bevilja en sådan legitimerad läkare som i enlighet med 13 § i strålskyddsförordningen är förtrogen med företagshälsovård och med de effekter som strålningen har på hälsan rätt att vara verksam som ansvarig läkare. Rätten beviljas tills vidare. Strålsäkerhetscentralen utfärdar ett intyg över behörigheten att vara verksam som ansvarig läkare om läkaren uppfyller kraven enligt direktiv ST 7.5.

Enligt punkt 4 i direktiv ST 7.5 gäller i fråga om förtrogenhet med företagshälsovård vad som särskilt är stadgat om krav på läkare som verkar inom företagshälsovården. En läkare är förtrogen med strålningens effekter på hälsan om han eller hon har fått den strålskyddsutbildning (grundutbildning, vidareutbildning och fortbildning) som krävs av en läkare som utför hälsokontroller och som anges närmare i Strålsäkerhetscentralens direktiv ST 1.7. En läkare som ansvarar för hälsokontroller i samband med strålningsarbete bör dessutom känna till arbetstagarens arbetsförhållanden.

Enligt punkt 4 i direktiv ST 7.5 ska en behörig myndighet föra register över läkare som har fastställts vara behöriga. Det är Strålsäkerhetscentralen som för register över läkare som fastställts vara behöriga att verka som ansvariga läkare för hälsokontroller för arbetstagare i kategori A och som har fått intyg över denna behörighet. Registret har förts sedan 2000 och för närvarande ingår sammanlagt ca 460 läkare i registret. Behörighet konstateras för 30–40 nya läkare varje år.

Utbildning för läkare ansvariga för hälsokontroller för arbetstagare i kategori A

Grundutbildningen för läkare och den strålskyddsutbildning som ingår i den leds och övervakas av undervisnings- och kulturministeriet. Specialiseringsutbildningen i företagshälsovård (fortbildningen) leds och övervakas av social- och hälsovårdsministeriet. Av en läkare som ansvarar för hälsokontroller för arbetstagare som hör till kategori A krävs utbildning till specialistläkare i företagshälsovård eller godkänd lång kurs i företagshälsovård. En sådan utbildning kan vara exempelvis den utbildning som ger behörighet för företagshälsovård omfattande 15 studiepoäng (tidigare 7 studieveckor/11 studiepoäng) som ordnas av Arbetshälsoinstitutet (för företagsläkare vars arbetsvecka omfattar mindre än 20 h/vecka). Därutöver ska en läkare som utför hälsokontroller ha genomgått en sådan grund- eller specialiseringsutbildning i strålskydd för läkare som utför hälsokontroller omfattande 2 studiepoäng som avses i Strålsäkerhetscentralens direktiv ST 1.7. Om strålskyddsutbildning i enlighet med direktiv ST 1.7 inte ingår i läkarens grund- eller specialiseringsutbildning, kan utbildningen genomgå separat. En sådan utbildning kan vara t.ex. den utbildning Arbetshälsoinstitutet ordnar och som ger förtrogenhet med användning av strålning och strålningens effekter. Strålskyddsutbildningen ska göra läkaren förtrogen med de effekter strålningen har på hälsan och med hur hälsokontroller av arbetstagare som utför strålningsarbete utförs.

Praxis i andra länder

Belgien, Nederländerna, Luxemburg, Tyskland och Förenade kungariket tillämpar samma praxis som Finland: Uppföljningen av hälsotillståndet hos arbetstagare i kategori A får göras av godkända läkare som har genomgått utbildning i företagshälsovård och separat strålskyddsutbildning.

Internationella förpliktelser som är bindande för Finland

Internationella arbetsorganisationen och Internationella atomenergiorganet

Internationella arbetsorganisationens (ILO) konvention nr 115 om strålskydd och Internationella atomenergiorganets (IAEA) rekommendation GSR Part 3 (Radiation Protection and Safety of Radiation Sources: International Basic safety standards) innehåller motsvarande skyldigheter som de som föreskrivs i Europeiska gemenskapens lagstiftning om hälsokontroller för arbetstagare som utför strålningsarbete. I artikel 20 i ILO:s rekommendation R114 konstateras att medicinska undersökningar (medical examination) ska utföras av en läkare som har kompetens för detta. I IAEA:s rekommendation sägs inte något om kompetensen hos den som utför hälsokontrollen (health surveillance).

Europeiska gemenskapens lagstiftning

I rådets direktiv 96/29/Euratom av den 13 maj 1996 om fastställande av grundläggande säkerhetsnormer för skydd av arbetstagarnas och allmänhetens hälsa mot de faror som uppstår till följd av joniserande strålning förutsattes det att ett system med företagsläkare i syfte att skydda de arbetstagare som på grund av exponering för strålning är placerade i kategori A skulle genomföras nationellt. Direktivet har upphävts genom rådets direktiv 2013/59/Euratom om fastställande av grundläggande säkerhetsnormer för skydd mot de faror som uppstår till följd av exponering för joniserande strålning, och om upphävande av direktiven 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom och 2003/122/Euratom, nedan *strålsäkerhetsdirektivet*. Kraven enligt det nya direktivet ska införlivas med den nationella lagstiftningen före den 6 februari 2018. Kraven har inte ändrats i fråga om konstaterandet av kompetensen för läkare som genomför hälsokontroller. I det nya direktivet används begreppet 'företagshälsovård' för att beteckna sjukvårdspersonal eller organ som har den kompetens som krävs för att göra läkarkontroller av exponerade arbetstagare och vars kapacitet att utföra denna uppgift är godkänd av den behöriga myndigheten. I artikel 40 i direktivet förutsätts det att företagen och, i fråga om utomstående arbetstagare, arbetsgivaren delar in de exponerade arbetstagarna i kategorierna A och B. Företaget ska svara för läkarkontroller för arbetstagare som hör till kategori A. Enligt artikel 51.4 c ska arbetsgivare för externa arbetstagare, antingen direkt eller genom skriftliga avtal med företaget, säkerställa läkarkontroller för arbetstagare i kategori A.

2.2 Bedömning av nuläget

Genom de kompetenskrav som ställs på läkare som ansvarar för hälsokontroller för arbetstagare som hör till kategori A och förfarandet för godkännande av läkarna säkerställs det att de läkare som genomför hälsokontroller för arbetstagare som är sysselsatta i strålningsarbete har tillräcklig förtrogenhet med både företagshälsovård och strålningens negativa hälsoeffekter.

När den strålningsdos som arbetstagaren utsätts för överskrider den dosgräns som enligt bestämmelserna är tillåten för befolkningen, är han eller hon arbetstagare sysselsatt i strålningsarbete och verksamhetsutövaren ska vidta behövliga strålskyddsåtgärder.

Förtrogenhet med strålningens negativa hälsoeffekter förutsätter särskild strålskyddsutbildning, eftersom tillräcklig utbildning i detta avseende inte ingår i grund- eller specialiseringsutbildningen för företagsläkare. Största delen av läkarna inom företagshälsovården kommer inte överhuvudtaget i kontakt med arbetstagare som exponeras för strålning. Det är därmed inte ändamålsenligt att kräva att den särskilda strålskyddsutbildningen ska ingå i grundutbildning-

en för alla företagshälsovårdsläkare, och därför ordnas den i stället separat för de läkare som utför hälsokontroller av arbetstagare sysselsatta i strålningsarbete.

Det behövs fortsättningsvis ett system för påvisande av kompetensen hos läkare som ansvarar för hälsokontrollen av arbetstagare i kategori A, eftersom läkarna i fråga måste känna till arbetstagarnas arbetsförhållanden samt effekterna av strålning och de omständigheter och sjukdomar som kan påverka säkerheten i strålningsalstrande arbete. Det ingår särskilt i dessa läkares uppgifter att försäkra sig om att det inte finns några omständigheter i hälsotillståndet hos de arbetstagare som utför strålningsarbete vilkas hälsa de är satta att övervaka som äventyrar arbetstagarens egen eller andras hälsa eller säkerhet i arbetet. I den nya lagen moderniseras begreppen så att 'arbetstagare som är sysselsatt i strålningsarbete' blir 'strålningsarbetare', 'hälsokontroll' blir 'övervakning av hälsotillståndet' och 'ansvarig läkare' blir 'företagsläkare förtrogen med effekterna av strålning'.

I centralregistret över yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården, nedan *Terhikki*, som förs av Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården, finns uppgifter om sådana yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården som är verksamma i Finland. Numera är det också möjligt att föra in uppgifter om sådana yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården som har tillägnat sig specialistkompetens, men rätten att verka som ansvariga läkare för hälsokontroller för arbetstagare i kategori A förs för närvarande bara in i Strålsäkerhetscentralens register. Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården känner därför inte till vilka av de läkare som finns i registret som har beviljats sådan rätt. Också de som använder sig av strålning har ansett det vara ändamålsenligt att dessa läkare förs in i *Terhikki*. Om rätten att vara verksam som läkare förtrogen med effekterna av strålning i fortsättningen införs i *Terhikki*, behöver behörigheten inte längre kontrolleras hos Strålsäkerhetscentralen. Den kan i stället kontrolleras på en särskild lista som finns att tillgå på de webbsidor Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården upprätthåller.

3 De viktigaste förslagen

Det föreslås i propositionen att rätten att vara verksam som läkare förtrogen med effekterna av strålning ska beviljas av Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården i stället för av Strålsäkerhetscentralen. Rätten ska beviljas en legitimerad läkare som har rätt att självständigt utöva läkaryrket som legitimerad yrkesutbildad person i Finland och som är förtrogen med företagshälsovård och med strålningen negativa effekter på hälsan.

Rätten att utöva verksamhet som företagsläkare förtrogen med effekterna av strålning beviljas tills vidare. Läkare med sådana rättigheter får utöva verksamhet inom såväl den privata som den offentliga sektorn vid verksamhetsenheter för företagshälsovård.

Strålskyddsutbildningen får ordnas av Arbetshälsoinstitutet eller sådana universitet som har utbildningsprogram för specialistläkare riktade till företagshälsovårdsläkare. Närmare bestämmelser om kompetensen för och kunnandet hos företagsläkare förtrogna med effekterna av strålning får utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet. Innan utbildningen inleds och innan väsentliga ändringar görs i den ska utbildningsorganisationen begära ett utlåtande från Strålsäkerhetscentralen för att säkerställa att utbildningen omfattar de kunskaper en läkare behöver ha om strålningens negativa effekter på hälsan och riskerna med strålning i uppgifter där exponering för strålning ingår.

Det föreslås att 24 a § i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården ändras. En ny 7 punkt ska fogas till 2 mom. i paragrafen enligt vilken rätten att vara verksam som företagsläkare förtrogen med effekterna av strålning och den utbildning som ligger till grund för denna rätt ska föras in i *Terhikki*. Det föreslås dessutom att 32 och 33 § i strålskyddslagen

ändras så att de överensstämmer med den moderniserade terminologin i den föreslagna nya lagen och att 13 § 1 mom. i strålskyddsförordningen upphävs som obehövlig.

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Ekonomiska konsekvenser

Enligt propositionen beviljar Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården rätt att vara verksam som läkare som utför övervakning av hälsotillståndet hos strålningsarbetare i kategori A.

Tillstånds- och tillsynsverkets arbetsbörda ökar på grund av behandlingen av ansökningarna om sådana rättigheter och på grund av upprättandet av beslut och det införande av uppgifterna i Terhikki som ansökningsförfarandet innebär.

De uppgifter som för närvarande ingår i Strålsäkerhetscentralens register över läkare som ansvarar för hälsokontroller överförs till Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården, som går igenom dem. Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården informerar de berörda läkarna om den föreslagna lagen och för utifrån läkarnas egna upplysningar och de handlingar som överförs från Strålsäkerhetscentralen in uppgifter i Terhikki om de läkare som Strålsäkerhetscentralen tidigare konstaterat vara behöriga och som fortfarande är villiga att fortsätta som företagsläkare förtrogna med effekterna av strålning i enlighet med den föreslagna lagen. Detta arbete och de ändringar som krävs för att uppgifterna ska kunna föras in i Terhikki ger upphov till kostnader på cirka 50 000 euro för Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården.

Strålsäkerhetscentralen tar ut en fast avgift på 118 euro (år 2016) hos läkare för att konstatera att de är behöriga att vara verksamma som läkare ansvariga för hälsokontroller. Genom ändringen blir handläggningsavgiften för en ansökan om rätt att vara verksam som företagsläkare förtrogen med effekterna av strålning en ny avgiftsbelagd prestation som ska införas i Social- och hälsovårdsministeriets förordning om Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovårdens avgiftsbelagda prestationer (1749/2015). Det är fråga om nettobudgeterad verksamhet och de kostnader handläggningen föranleder Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården täcks med andra ord genom de avgifter som tas ut hos de sökande.

Eftersom vare sig innehållet i eller omfattningen av den strålskyddsutbildning som för närvarande anordnas av Arbetshälsoinstitutet kommer att ändras, har propositionen inte några konsekvenser när det gäller utbildningskostnader. Staten bekostar inte anordnandet av den strålskyddsutbildning för företagsläkare som ger förtrogenhet med effekterna av strålning. Om ett universitet börjar ordna sådan utbildning som propositionen ger möjlighet till, ger planeringen och anordnandet upphov till vissa kostnader som utbildningsanordnaren kan ta ut till fullt belopp hos den som deltar i utbildningen eller hans eller hennes arbetsgivare.

4.2 Konsekvenser för myndigheterna

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården ska konstatera behörigheten på basis av intyg, precis som Strålsäkerhetscentralen för närvarande gör, och därefter bevilja rätt att tills vidare vara verksam som företagsläkare förtrogen med effekterna av strålning och föra in uppgiften om att rätten beviljats i Terhikki.

Den verksamhet som utövas av läkare, inklusive företagsläkare förtrogna med effekterna av strålning, övervakas i enlighet med vad som föreskrivs i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården. I praktiken tydliggör propositionen rådande praxis för tillsynen

över läkare som ansvarar för hälsokontroller i och med att den myndighet som beviljar rättigheten i fråga och den myndighet som för register över yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården efter ändringen blir en och densamma, Tillsynsverket för social- och hälsovården.

Det föreslås i propositionen att ett utlåtandeförfarande införs för de utbildningsorganisationer som ordnar strålningsutbildning för företagsläkare förtrogna med effekterna av strålning för att utbildningen ska kunna utvärderas. Det är ändamålsenligt att utbildningens kvalitet övervakas, även om dess innehåll och omfattning regleras genom social- och hälsovårdsministeriets förordning. Ett utlåtandeförfarande är mindre omfattande än det godkännandeförfarande som tillämpats av Strålsäkerhetscentralen, även om ett sådant förfarande övervägdes under beredningsskedet. Ett utlåtandeförfarande är tillräckligt för att på förhand konstatera utbildningens kvalitet, och ett godkännandeförfarande skulle inte vara till större nytta än ett utlåtandeförfarande. Ett mindre omfattande förfarande för hur myndigheten ska utvärdera verksamheten ligger i linje med målen för regeringsprogrammet för statsminister Juha Sipiläs regering.

5 Beredningen av propositionen

Propositionen sändes på remiss till undervisnings- och kulturministeriet, justitieministeriet, Strålsäkerhetscentralen, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården, Arbetshälsoinstitutet, Dataombudsmannens byrå, Utbildningsstyrelsen, Helsingfors universitet, Jyväskylä universitet, Östra Finlands universitet, Tammerfors universitet, Uleåborgs universitet, Finlands Läkarförbund, Uleåborgs universitetssjukhus, Tammerfors universitetssjukhus, Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt, Aalto-universitetet (Tekniska högskolan), Åbo Akademi, KYS kuvantamiskeskus, Teknologiska forskningscentralen VTT, Industrins kraft Abp, Fortum Power and Heat Oy, Docrates Ab, MAP Medical Technologies Oy, Inspecta Oy, Pohto Oy, Oy Indmeas Ab, Istekki Oy och Dekra Industrial Ab. Sammanlagt inkom 14 utlåtanden.

Undervisnings- och kulturministeriet framhöll i sitt utlåtande att det inte är ändamålsenligt med ett arrangemang enligt förslaget där Strålsäkerhetscentralen separat godkänner utbildningar för företagsläkare förtrogna med effekterna av strålning, eftersom det är fråga om en snäv utbildningssektor. Justitieministeriet ansåg att närmare föreskrifter om innehållet i och omfattningen av strålskyddsutbildningen för företagsläkare förtrogna med effekterna av strålning ska utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet. Sökande av ändring i ett beslut som gäller godkännande som företagsläkare förtrogen med effekterna av strålning bör begränsas så att ett överklagande av förvaltningsdomstolens beslut hos högsta förvaltningsdomstolen kräver besvärstillstånd. Dessutom bör propositionen preciseras med avseende på lagförslagets förhållande till 33 § i strålskyddslagen. Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården konstaterade i sitt utlåtande att dess enda uppgift är att registrera uppgifter om företagsläkare förtrogna med effekterna av strålning utan några intressen när det gäller tillsyn. Lagen bör också preciseras så att en företagsläkare förtrogen med effekterna av strålning ska ha gällande och obegränsad rätt till yrkesutövning vid uttryckligen den tidpunkt då godkännandet söks, för att formuleringen i lagen inte ska ge intryck av att en tidigare erhållen rätt till yrkesutövning ska vara tillräcklig i detta avseende. Arbetshälsoinstitutet ansåg att övervakningen av hälsotillståndet hos strålningsarbetare ger upphov till kostnader utan att någon betydande nytta av övervakningen kan påvisas. Arbetshälsoinstitutet underströk att det vore mer ändamålsenligt att inkludera utbildningen och godkännandeförfarandet i fråga om övervakningen av hälsotillståndet hos strålningsarbetare i kategori A i kompetenskraven för specialistläkare i företagshälsovård. Östra Finlands universitet ansåg att Strålsäkerhetscentralens godkännande av utbildningen av företagsläkare förtrogna med effekterna av strålning inte behövs, eftersom möjligheten att anordna utbildning är begränsad till Arbetshälsoinstitutet och de universitet som svarar för utbildningen av specialistläkare i företagshälsovård. Finlands Läkarförbund understöder förfarandet enligt övergångsbestämmelserna, alltså att läkare som har av

RP 172/2016 rd

Strålsäkerhetscentralen fastställt behörighet särskilt ska meddela Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården om de vill bli införda i centralregistret över yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (Terhikki).

Flera av remissinstanserna (Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården, Arbetshälsoinstitutet och Finlands Läkarförbund) ansåg att den övergångsperiod under vilken läkarna ska vara skyldiga att anmäla om de i fortsättningen vill utföra hälsokontroller för strålningsarbetare i kategori A och få sina uppgifter införda i Terhikki bör vara sex månader i stället för de föreslagna tre månaderna.

De synpunkter som presenterats i utlåtandena har i mån av möjlighet beaktats i samband med färdigställandet av propositionen.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1.1 Lag om godkännande som läkare som utför övervakning av hälsotillståndet hos strålningsarbetare i kategori A

1 §. Godkännande som läkare som utför övervakning av hälsotillståndet hos strålningsarbetare i kategori A. Lagen innehåller bestämmelser om kriterierna för läkare som utför den övervakning av hälsotillståndet hos arbetstagare i kategori A som avses i 32 § i strålskyddslagen (företagsläkare förtrogen med effekterna av strålning). Enligt 1 mom. ska Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården på ansökan godkänna en legitimerad läkare som läkare som utför övervakning av hälsotillståndet hos strålningsarbetare i kategori A, om läkaren har rätt att självständigt utöva läkaryrket som legitimerad yrkesutbildad person i Finland och är förtrogen med företagshälsovård och med strålningens negativa hälsoeffekter. Läkaren ska också i Finland ha genomgått en strålskyddsutbildning uttryckligen avsedd för företagsläkare förtrogna med effekterna av strålning. Genom godkännandet säkerställs det att de övervakande läkarna har tillräcklig kompetens (utbildning i företagshälsovård och strålningens negativa hälsoeffekter).

Av en företagsläkare förtrogen med effekterna av strålning krävs utbildning som specialistläkare i företagshälsovård eller en särskild s.k. lång kurs i företagshälsovård. En sådan kurs kan vara t.ex. den utbildning som ger behörighet för företagshälsovård omfattande 15 studiepoäng (tidigare 7 studieveckor/11 studiepoäng) som ordnas av Arbetshälsoinstitutet (för företagsläkare som arbetar mindre än 20 h/vecka, och som det föreskrivs om i 12 § i statsrådets förordning om principerna för god företagshälsovårdspraxis, företagshälsovårdens innehåll samt den utbildning som krävs av yrkesutbildade personer och sakkunniga).

Dessutom ska läkaren ha genomgått en strålskyddsutbildning som ger förtrogenhet med strålningens negativa hälsoeffekter. Under strålskyddsutbildningen får läkaren tillräckliga kunskaper och effekterna av strålning och om hur övervakningen av hälsotillståndet hos strålningsarbetare ska ske.

I samband med den totala översyn av strålskyddslagstiftningen som är under beredning ser man över målen för det kunnande strålskyddsutbildningen och strålskyddsfortbildningen för läkare ska ge. Några förändringar i strålskyddsutbildningen för företagsläkare förväntas trots det inte i detta sammanhang. En strålskyddsutbildning som genomgått utomlands är inte nödvändigtvis tillräcklig, eftersom kunskaperna om t.ex. finländsk lagstiftning kan vara bristfälliga. I sådana situationer ska Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården i praktiken begära Strålsäkerhetscentralens bedömning av om läkaren i fråga har tillräcklig strålskyddsutbildning.

I så fall beviljas sådan rätt av vara verksam som läkare som gäller tills vidare på samma sätt som för andra yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården. Läkare med sådana rättigheter får utöva verksamhet inom såväl den privata som den offentliga sektorn.

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården är den behöriga myndigheten. Genom bestämmelsen genomförs kravet i strålsäkerhetsdirektivet på ordnande av företagshälsovård (artikel 4.59 och artikel 79.1 a).

Begreppet 'hälsokontroll', som används i den gällande strålskyddslagen, ersätts med 'övervakning av hälsotillståndet' och begreppet 'ansvarig läkare' ersätts med 'läkare som utför övervakning av hälsotillståndet' med vilket avses företagsläkare som Tillsynsverket för social och häl-

sovården godkänt som företagsläkare förtrogna med effekterna av strålning. Ändringarna beror på att 'övervakning av hälsotillståndet' är ett modernare uttryckssätt som bättre beskriver uppgiften. Det nuvarande svenska begreppet 'kategori A' motsvarar direktivets 'category A', och ändras därför inte i den svenska texten. I den finska texten ändras 'säteilyluokka A' till 'luokka A'. Uttryckssättet 'företagsläkare ansvarig för hälsokontroller' har i vissa fall lett till uppfattningen att det räcker med att en läkare (den ansvariga läkaren) inom företagshälsovården har fastställts vara behörig. Avsikten har emellertid varit den att samtliga läkare som utför hälsokontrollerna i fråga ska ha av den behöriga myndigheten fastställd behörighet. Förfarandet för godkännande av behörigheten för företagsläkare förtrogna med effekterna av strålning och de tjänster dessa tillhandahåller är utgångspunkten för övervakningen av hälsotillståndet hos arbetstagare i kategori A.

Det är motiverat att överföra den hantering av uppgifterna som gäller godkännande av företagsläkare förtrogna med effekterna av strålning, inklusive upprätthållandet av den förteckning över läkarna som avses i 4 §, från Strålsäkerhetscentralen till Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården eftersom Tillstånds- och tillsynsverket har mångsidig sakkunskap om bedömningen av kompetensen hos yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården.

Det föreskrivs i 2 mom. att omprövning i sådana beslut av Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården som avses i 1 mom. får begäras på det sätt som anges i förvaltningslagen (434/2003). Ett beslut som meddelats med anledning av en begäran om omprövning får överklagas hos förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Förvaltningsdomstolens beslut får trots det överklagas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

2 §. Strålskyddsutbildning. Enligt bestämmelserna i paragrafen ska en företagsläkare förtrogen med effekterna av strålning kunna visa sin förtrogenhet med strålningens negativa hälsoeffekter. Utbildningsorganisationen ska utfärda ett intyg över att läkaren har genomgått utbildningen med godkänt resultat. För närvarande ordnas den strålskyddsutbildning för läkare inom företagshälsovården som avses i paragrafen av Arbetshälsoinstitutet. Enligt den föreslagna bestämmelsen kan utbildningen ordnas endast av Arbetshälsoinstitutet eller ett universitet. Eftersom det krävs att utbildningsanordnaren är förtrogen med olika slags uppgifter och arbetsmiljöer som omfattar exponering för strålning och dess negativa hälsoeffekter och eftersom det årliga antalet utbildningsdeltagare är relativt lågt är det motiverat att det är just dessa utbildningsorganisationer som svarar för utbildningen. Det ställs samma krav på en utländsk läkare som är legitimerad i Finland som på en läkare som fått sin utbildning här. I praktiken ska Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården begära ett utlåtande från Strålsäkerhetscentralen om huruvida läkarens kompetens är tillräcklig eller om det krävs att läkaren ska delta i en strålskyddsutbildning som ordnas i Finland.

I 2 mom. föreskrivs det att ett i 1 mom. avsett universitet som ordnar sådan utbildning ska ha ett utbildningsprogram för specialistläkare inom företagshälsovård. I 1 mom. i social- och hälsovårdsministeriets förordning om specialistläkarutbildning och specialisttandläkarutbildning samt särskild allmänläkarutbildning (56/2015) räknas de universitet upp som får ge specialistläkarutbildning, inklusive specialistläkarutbildning inom företagshälsovård.

I 3 mom. föreslås det att social- och hälsovårdsministeriet ska få utfärda närmare bestämmelser om den strålskyddsutbildning som förutsätts för att förvärva det kunnande och den kompetens som krävs av en företagsläkare förtrogen med effekterna av strålning.

3 §. Utlåtande om strålskyddsutbildning. Enligt den föreslagna paragrafen ska en utbildningsorganisation innan den inleder en strålskyddsutbildning som avses i 2 § 1 mom. begära ett utlåtande av Strålsäkerhetscentralen för att säkerställa att utbildningen ger tillräcklig förtrogen-

het med de effekter strålningen har på hälsan för att ge behörighet att bli företagsläkare förtrogen med strålningens negativa hälsoeffekter. Dessutom ska ett utlåtande av Strålsäkerhetscentralen begäras när väsentliga ändringar planeras i utbildningen. Utlåtandet ska begäras innan ändringarna genomförs.

Det krävs att företagsläkare förtrogna med effekterna av strålning har särskilda kunskaper om strålningens risker i olika slags uppgifter och om de negativa hälsorisker som är förknippade med intern och extern strålningsexponering. Genom utlåtandeförfarandet vill man säkerställa att den strålskyddsutbildning som krävs av företagsläkarna omfattar de centrala kunskaperna om de negativa hälsoeffekterna av intern och extern strålningsexponering och de risker strålning innebär för olika slag av arbetsuppgifter som omfattar strålningsexponering. Även om den organisation som ger utbildningen är ansvarig för dess innehåll, ska utlåtandeförfarandet säkerställa att Strålsäkerhetscentralens sakkunskap beaktas vid planeringen av utbildningen. Om Strålsäkerhetscentralen inte bereds möjlighet att bli hörd i planeringsstadiet eller om utbildningen ändras väsentligt, finns det risk för att utbildningen förblir bristfällig i något avseende, eftersom Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården ska godkänna läkarna utifrån det utbildningsintyg läkaren visar upp och inte utövar någon tillsyn över utbildningen i sig. Strålsäkerhetscentralen är den nationella myndighet som har det övergripande kunnandet om olika slag av strålningsverksamhet och de metoder som används inom dessa, riskerna med dem och de eventuella konsekvenser de har för arbetstagarnas strålningsexponering. Myndigheten bedömer därför innehållet i och kvaliteten på utbildningen.

4 §. Förteckning över företagsläkare förtrogna med effekterna av strålning. Enligt bestämmelsen ska Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården föra en förteckning över de legitimerade yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården som har av verket godkänd kompetens att utöva verksamhet som företagsläkare förtrogna med effekterna av strålning och finns införda i Terhikki. Förteckningen ska vara fristående från det offentliga registret, eftersom det är en databas över personer som har rätt att självständigt utöva ett yrke inom hälso- och sjukvården, och behörigheten att vara verksam som företagsläkare förtrogen med effekterna av strålning inte är detsamma som rätten att utöva yrke, utan en tilläggskompetens som läkaren förvärvat. Syftet med att ge tillgång till förteckningen är att underlätta för verksamhetsutövare, arbetstagare, medborgare och myndigheter att få uppgifter. Uppgifterna behövs för att man ska kunna försäkra sig om att ett intyg över hälsoövervakning har utfärdats av en behörig läkare. Om läkaren förlorar sin rätt eller dör, ska läkarens namn utplånas ur Terhikki så snart som möjligt.

5 §. Ikraftträdande och övergångsbestämmelser. Enligt det föreslagna 1 mom. ska lagen träda i kraft den 1 december 2016.

En läkare som Strålsäkerhetscentralen har beviljat behörighet att utöva verksamhet som läkare med ansvar för hälsokontroller för arbetstagare i kategori A har rätt att fortsätta genomföra övervakning av arbetstagares hälsa som företagsläkare förtrogen med effekterna av strålning sex månader efter det att den föreslagna lagen har trätt i kraft. Under denna tid får läkaren till Tillsynsverket för social och hälsovården anmäla att han eller hon vill bli införd i förteckningen över företagsläkare förtrogna med effekterna av strålning i centralregistret över yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården. Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården inför enligt anmälan personen i registret avgiftsfritt och utan någon ny ansökan. Innan uppgifterna om läkare med ansvar för hälsokontroller överförs till Terhikki granskar Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården att samtliga läkare vars kompetens har konstaterats vara tillräcklig finns införda som legitimerade läkare i Terhikki och informerar de berörda läkarna om lagens ikraftträdande. Om läkaren inte inom den utsatta tiden meddelar att han eller hon önskar fortsätta som företagsläkare förtrogen med effekterna av strålning, förfaller den behörighet som Strålsäkerhetscentralen fastställt, och Tillstånds- och tillsynsverket för

social- och hälsovården för inte in läkaren i förteckningen över företagsläkare förtrogna med effekterna av strålning i Terhikki.

1.2 Lagen om ändring av 24 a § i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården

Det föreslås att 24 a § i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården ändras så att en ny 7 punkt införs i 2 mom. Enligt den nya punkten ska uppgift om rätt att vara verksam som företagsläkare förtrogen med effekterna av strålning enligt 1 § i lagen om godkännande som läkare som utför övervakning av hälsotillståndet hos strålningsarbetare i kategori A (../20..) och om den utbildning som ligger till grund för godkännandet införas i Terhikki.

Uppgifterna om de läkare som utför hälsokontroller och som fortsätter övervaka hälsotillståndet hos arbetstagare exponerade för strålning med stöd av Strålsäkerhetscentralens tidigare beslut ska överföras från Strålsäkerhetscentralens register till Terhikki. Strålsäkerhetscentralen ska därmed bereda sig på att innan den nya lagen träder i kraft överföra uppgifterna till det register som förs av Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården.

1.3 Lag om ändring av 32 och 33 § i strålskyddslagen

32 §. Skydd för strålningsarbetare. Paragrafens rubrik ändras enligt förslaget så att begreppet 'arbetstagare' byts ut mot 'strålningsarbetare', vilket motsvarar det som i den gällande lagen kallas 'arbetstagare som är sysselsatt i strålningsarbete'. Strålningsarbetare är ett vedertaget begrepp, och avsikten är att det också ska tas i bruk i den nya strålskyddslag som är under beredning. Den finska språkdräkten i 1 mom. ändras också så att de begrepp som används överensstämmer med språkdräkten i lagen i övrigt. Dessutom ändras det finska ordet för 'katagori' så att det mera exakt överensstämmer med det som i det nya strålsäkerhetsdirektivet kallas 'category A'.

33 §. Övervakning av hälsotillståndet. Rubriken för och vissa begrepp i paragrafen ändras. I stället för begreppet 'hälsokontroll' införs begreppet 'övervakning av hälsotillståndet', som är mera modernt och också kommer att införas i den nya strålskyddslag som är under beredning. Av samma orsak ändras begreppet 'ansvarig läkare' till 'företagsläkare förtrogen med effekterna av strålning'. Dessutom ändas den finska benämningen för 'kategori' i överensstämmelse med den föreslagna ändringen av 32 §. Det föreslås att hänvisningen i 1 mom. ändras. Det ska inte längre bestämmas om behörighetskraven för den ansvarige läkaren genom förordning, utan i lagen om godkännande som läkare som utför övervakning av hälsotillståndet hos strålningsarbetare i kategori A.

1.4 Lag om upphävande av 13 § 1 mom. i strålskyddsförordningen

1 §. Det föreslås att 13 § 1 mom. i strålskyddsförordningen ska upphävas som obehövligt, eftersom kompetenskraven för läkare som ansvarar för hälsokontrollen av arbetstagarna i kategori A kommer att ingå i den nya lagen om godkännande som läkare som utför övervakning av hälsotillståndet hos strålningsarbetare i kategori A.

2 §. Paragrafen föreslås innehålla en bestämmelse om lagens ikraftträdande. Lagen föreslås träda i kraft den 1 december 2016.

2 Närmare bestämmelser och föreskrifter

Enligt 2 § 3 mom. i den föreslagna lagen får social- och hälsovårdsministeriet utfärda närmare bestämmelser om den strålskyddsutbildning som ska ge det kunnande och den behörighet som krävs av en företagsläkare förtrogen med effekterna av strålning.

3 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 december 2016.

4 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Att de uppgifter som finns införda i ett myndighetsregister ska kunna överföras till ett annat myndighetsregister på läkarens egen anmälan utan ny ansökan är motiverat med tanke på förutsägbarheten i myndighetens verksamhet. Strålsäkerhetscentralens beslut om fastställande av behörighet är ett relevant myndighetsbeslut genom vilket kravet enligt det tidigare gällande direktivet har genomförts, även om beslutsförfarandet hittills inte reglerats i lag. Det kan inte krävas att en yrkesverksam person vars förutsättningar att vara verksam som företagsläkare förtrogen med effekterna av strålning inte har förändrats ska göra en ny ansökan. De kopior av handlingar som ligger till grund för registret, såsom ansökningarna och de kopior över intyg som fogats till dem, ska oförändrade överföras från Strålsäkerhetscentralen till Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården. Strålsäkerhetscentralens register är ett sådant personregister som avses i personuppgiftslagen (523/1999) där centralen i egenskap av registerförare har gjort en registerbeskrivning som avses i den lagen. Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården för på läkarnas egen anmälan in de uppgifter om läkare som av Strålsäkerhetscentralen fastställts vara behöriga och de handlingar som centralen överför till Tillstånds- och tillsynsverket i förteckningen i Terhikki över företagsläkare förtrogna med effekterna av strålning. Den anmälan läkaren gör till Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården ska vara avgiftsfri.

Lagförslagen kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om godkännande som läkare som utför övervakning av hälsotillståndet hos strålningsarbetare i kategori A

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Godkännande som läkare som utför övervakning av hälsotillståndet hos strålningsarbetare i kategori A

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården godkänner på ansökan en legitimerad läkare som läkare som utför övervakning av hälsotillståndet hos sådana strålningsarbetare i kategori A som avses i 32 § i strålskyddslagen (592/1991), nedan *företagsläkare förtrogen med effekterna av strålning*, om läkaren har rätt att självständigt utöva läkaryrket som legitimerad yrkesutbildad person i Finland och är förtrogen med företagshälsovård och strålningens negativa hälsoeffekter.

I sådana beslut av Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården som avses i 1 mom. får omprövning begäras på det sätt som anges i förvaltningslagen (434/2003). Ett beslut som meddelats med anledning av en begäran om omprövning får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Förvaltningsdomstolens beslut får överklagas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

2 §

Strålskyddsutbildning

Den som ansöker om att bli företagsläkare förtrogen med effekterna av strålning ska visa sin i 1 § avsedda förtrogenhet med strålningens negativa hälsoeffekter genom att med godkänt resultat genomgå den strålskyddsutbildning som förutsätts för uppgiften och som ordnas av Arbetshälsoinstitutet eller ett universitet och över vilken utbildningsorganisationen utfärdar ett intyg.

Ett i 1 mom. avsett universitet som ordnar sådan utbildning ska ha ett utbildningsprogram för specialistläkare inom företagshälsovård.

Social- och hälsovårdsministeriet får utfärda närmare bestämmelser om den strålskyddsutbildning som avses i 1 mom.

3 §

Utlåtande om strålskyddsutbildning

Innan en utbildningsorganisation inleder en strålskyddsutbildning som avses i 2 § 1 mom. ska den begära ett utlåtande av Strålsäkerhetscentralen för att säkerställa att utbildningen ger tillräcklig förtrogenhet med strålningens negativa hälsoeffekter för att ge behörighet att bli företagsläkare förtrogen med effekterna av strålning.

RP 172/2016 rd

Dessutom ska ett utlåtande av Strålsäkerhetscentralen begäras över väsentliga ändringar som planeras i utbildningen innan innehållet i utbildningen ändras.

4 §

Förteckning över företagsläkare förtrogna med effekterna av strålning

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården ska tillhandahålla en förteckning över företagsläkare förtrogna med effekterna av strålning.

5 §

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Denna lag träder i kraft den 20 .

En läkare som Strålsäkerhetscentralen har beviljat behörighet att utöva verksamhet som läkare ansvarig för hälsokontroller för arbetstagare i kategori A har rätt att fortsätta utöva verksamhet som företagsläkare förtrogen med effekterna av strålning sex månader efter det att lagen har trätt i kraft. Under denna tid får läkaren till Tillsynsverket för social- och hälsovården anmäla att han eller hon vill bli införd i förteckningen över företagsläkare förtrogna med effekterna av strålning i centralregistret över yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården. Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården inför enligt anmälan personen i registret avgiftsfritt. Om någon anmälan inte görs, förfaller Strålsäkerhetscentralens tidigare konstaterade behörighet.

2.

Lag

om ändring av 24 a § i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården (559/1994) 24 a § 2 mom. 6 punkten samt
fogas till 24 a § 2 mom., sådant det lyder ändrat i lagarna 312/2011 och 262/2015, en ny 7 punkt som följer:

24 a §

Centralregistret över yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården

I registret införs följande uppgifter:

6) i fråga om en person som studerar till ett sådant yrke för en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården som kräver legitimering och mot vilken Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården eller regionförvaltningsverket har riktat en tillsynsåtgärd i form av anmärkning, disciplinär åtgärd eller säkerhetsåtgärd, namn, personbeteckning enligt befolkningsdatasystemet och hemadress samt uppgifter om den ovan avsedda tillsynsåtgärden,

7) uppgift om rätt att utöva verksamhet som företagsläkare förtrogen med effekterna av strålning enligt 1 § i lagen om godkännande som läkare som utför övervakning av hälsotillståndet hos strålningsarbetare i kategori A (../20..) och om den utbildning som ligger till grund för godkännandet.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

3.

Lag

om ändring av 32 och 33 § i strålskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i strålskyddslagen (592/1991) 32 § 1 mom. och 33 §, sådana de lyder i lag
1142/1998, som följer:

32 §

Skydd för strålningsarbetare

Verksamhetsutövaren ska planera och genomföra skyddet för strålningsarbetare enligt följande principer:

- 1) den strålning som strålningsarbetarna utsätts för och de faktorer som inverkar på den, med beaktande även av arbetsförhållanden som avviker från det normala, utreds på förhand,
- 2) arbetsställena indelas vid behov i kontrollerade områden och övervakade områden, samt
- 3) de strålningsarbetare vars exponering för strålning ska övervakas individuellt klassificeras så att de placeras i en särskild kategori (kategori A).

33 §

Övervakning av hälsotillståndet

I fråga om övervakning av hälsotillståndet hos strålningsarbetare gäller vad som i lagen om företagshälsovård (1383/2001) eller med stöd av den bestäms om hälsoundersökningar av arbetstagare i arbete som medför särskild risk för insjuknande. För övervakningen av hälsotillståndet hos strålningsarbetare som hör till kategori A ska det dessutom utses en läkare (*företagsläkare förtrogen med effekterna av strålning*). Om behörighetskraven för företagsläkare förtrogna med effekterna av strålning bestäms genom lagen om godkännande som läkare som utför övervakning av hälsotillståndet hos strålningsarbetare i kategori A (/20).

En läkare som avses i 1 mom. har särskilt till uppgift att

- 1) innan arbetet inleds samt minst en gång om året medan arbetet pågår konstatera att en strålningsarbetare som placeras i kategori A är lämplig för arbetet, samt att
- 2) ge utlåtande om under vilka förutsättningar en strålningsarbetare fortfarande kan vara sysselsatt i strålningsarbete i samma eller motsvarande uppgift, om arbetstagarens exponering för strålning konstateras eller misstänks ha överstigit det föreskrivna maximivärdet.

Verksamhetsutövaren svarar för att en företagsläkare förtrogen med effekterna av strålning får de uppgifter och utredningar om förhållandena på arbetsplatsen som läkaren behöver för att utföra sina uppgifter.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

4.

Lag

om upphävande av 13 § 1 mom. i strålskyddsförordningen

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Genom denna lag upphävs i strålskyddsförordningen (1118/1996) 13 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1143/1998.

2 §

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

Helsingfors den 29 september 2016

Statsminister

Juha Sipilä

Social och hälsovårdsminister Pirkko Mattila

2.

Lag

om ändring av 24 a § i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994) 24 a §
2 mom., sådant det lyder i lag / , som följer:

Gällande lydelse

24 a §

Centralregistret över yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården

I registret införs följande uppgifter:

6) i fråga om en person som studerar till ett sådant yrke för en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården som kräver legitimering och mot vilken Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården eller regionförvaltningsverket har riktat en tillsynsåtgärd i form av anmärkning, disciplinär åtgärd eller säkerhetsåtgärd, namn, personbeteckning enligt befolkningsdatasystemet och hemadress samt uppgifter om den ovan avsedda tillsynsåtgärden.

Föreslagen lydelse

24 a §

Centralregistret över yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården

I registret införs följande uppgifter:

6) i fråga om en person som studerar till ett sådant yrke för en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården som kräver legitimering och mot vilken Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården eller regionförvaltningsverket har riktat en tillsynsåtgärd i form av anmärkning, disciplinär åtgärd eller säkerhetsåtgärd, namn, personbeteckning enligt befolkningsdatasystemet och hemadress samt uppgifter om den ovan avsedda tillsynsåtgärden;

7) uppgift om rätt att utöva verksamhet som företagsläkare förtrogen med effekterna av strålning enligt 1 § i lagen om godkännande som läkare som utför övervakning av hälso-tillståndet hos strålningsarbetare i kategori A (/20 .) och om den utbildning som ligger till grund för godkännandet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av 32 och 33 § i strålskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i strålskyddslagen (592/1991) 32 § 1 mom. och 33 §, sådana de lyder i lag
1142/1998, som följer:

Gällande lydelse

32 §

Skydd för arbetstagare

Verksamhetsutövaren *skall* planera och genomföra skyddet för *arbetstagarna* enligt följande principer:

1) den strålning som *arbetstagarna* utsätts för och de faktorer som inverkar på den, med beaktande även av arbetsförhållanden som avviker från det normala, utreds på förhand,

2) arbetsställena indelas vid behov i kontrollerade områden och övervakade områden, samt

3) de *arbetstagare* vars exponering för strålning *skall* övervakas individuellt klassificeras så att de placeras i en särskild kategori (kategori A).

33 §

Hälsokontroll

Angående hälsokontroll för arbetstagare som är sysselsatta i strålningsarbete gäller vad som i lagen om företagshälsovård (743/1978) eller med stöd av den bestäms om hälsoundersökningar av arbetstagare i arbete som medför särskild risk för insjuknande. För hälsokontroll för arbetstagare som hör till kategori A *skall* det dessutom utses en läkare (*ansvarig läkare*). Om behörighetskraven för den *ansvarige läkaren* bestäms ge-

Föreslagen lydelse

32 §

Skydd för strålningsarbetare

Verksamhetsutövaren *ska* planera och genomföra skyddet för *strålningsarbetare* enligt följande principer:

1) den strålning som *strålningsarbetarna* utsätts för och de faktorer som inverkar på den, med beaktande även av arbetsförhållanden som avviker från det normala, utreds på förhand,

2) arbetsställena indelas vid behov i kontrollerade områden och övervakade områden, samt

3) de *strålningsarbetare* vars exponering för strålning *ska* övervakas individuellt klassificeras så att de placeras i en särskild kategori (kategori A).

33 §

Övervakning av hälsotillståndet

I fråga om övervakning av hälsotillståndet hos strålningsarbetare gäller vad som i lagen om företagshälsovård (1383/2001) eller med stöd av den bestäms om hälsoundersökningar av arbetstagare i arbete som medför särskild risk för insjuknande. För övervakningen av hälsotillståndet hos strålningsarbetare som hör till kategori A *ska* det dessutom utses en läkare (*företagsläkare förtrogen med effekterna av strålning*). Om behörighetskraven

RP 172/2016 rd

Gällande lydelse

nom *förordning*. Till läkarens uppgifter hör särskilt att

1) innan arbetet inleds samt minst en gång om året medan arbetet pågår konstatera att en arbetstagare som placeras i kategori A är lämplig för arbetet, samt att

2) ge utlåtande om under vilka förutsättningar en *arbetstagare* fortfarande kan vara sysselsatt i strålningsarbete i samma eller motsvarande uppgift, om arbetstagarens exponering för strålning konstateras eller misstänks ha överstigit det föreskrivna maximivärdet.

Verksamhetsutövaren svarar för att *den ansvarige läkaren* får de uppgifter och utredningar om förhållandena på arbetsplatsen som läkaren behöver för att utföra sina uppgifter.

Föreslagen lydelse

för *företagsläkare förtrogna med effekterna av strålning* bestäms genom *lagen om godkännande som läkare som utför övervakning av hälsotillståndet hos strålningsarbetare i kategori A (/20)*.

En läkare som avses i 1 mom. har särskilt till uppgift att

1) innan arbetet inleds samt minst en gång om året medan arbetet pågår konstatera att en strålningsarbetare som placeras i kategori A är lämplig för arbetet, samt att

2) ge utlåtande om under vilka förutsättningar en *strålningsarbetare* fortfarande kan vara sysselsatt i strålningsarbete i samma eller motsvarande uppgift, om arbetstagarens exponering för strålning konstateras eller misstänks ha överstigit det föreskrivna maximivärdet.

Verksamhetsutövaren svarar för att *en företagsläkare förtrogen med effekterna av strålning* får de uppgifter och utredningar om förhållandena på arbetsplatsen som läkaren behöver för att utföra sina uppgifter.

Denna lag träder i kraft den 20 .